

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, KOVAS–MARCH 7, 2019 • Vol. CX NR. 27

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-06-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviai Londone
gyvena nežinioje – 3 psl.

Lemonte vyko festivalis
„Pasaulio vaikai“ – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 127 dienos

Megafonas – dažnas Neringos „palydovas“
protestuose prieš „Sterigenics“ veiklą.
chicagotribune.com nuotr.

Lietuvė – kovos prieš chemijos įmonę įkvėpėja

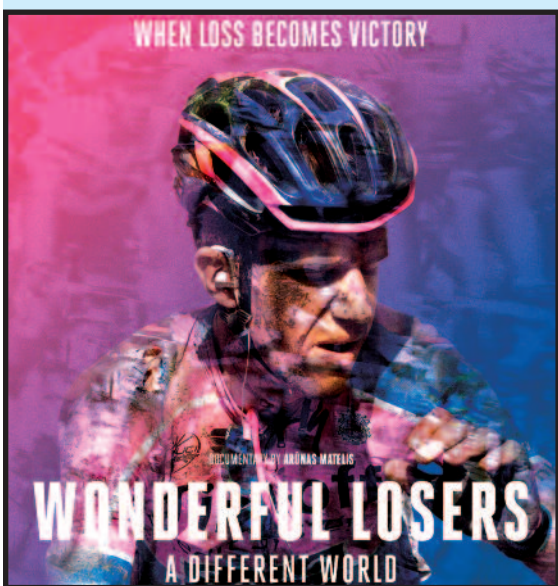
VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Čikagos priemiestyje esančio Willowbrooko miestelio pašonėje gyvenanti Neringa Zymancius sako dar prieš pusmetį negalėjo net susapnuoti, kad jai teks dažnai kalbėtis su JAV Kongreso nariais, atsakinėti į laikraščių ir televizijos žurnalistų klausimus. Tačiau dabar Neringai daugelis nepažįstamų žmonių sako: „Žinome, kas tu esi. Ne kartą tave matėme kalbančią televizijoje“. Ši moteris nėra jokia scenos ar kino žvaigždė. Lietuvaitė yra viena iš judėjimo „Stop Sterigenics“ lyderių. Tarp šio pilietinio judėjimo ryžtingai nusiteikusių narių yra ir daugiau lietuvių.

„Stop Sterigenics“ judėjimą pradėjo saujelė aktyvistų, kurie užsimojo prieš galingą chemijos bendrovę, bandydami sustabdyti jos nusikalstamą veiklą. Šie žmonės labai bijojo dėl savo šeimų sveikatos ir gyvybės. Praėjusių metų rugpjūtį paaikškėjo, kad etileno oksidu medicinos instrumentus sterilizuojanti „Sterigenics“ bendrovė į aplinką išleidžia didžiulius kiekius šios pavojingos medžiagos. Tie kiekiai nuo keliasdešimties iki kelių šimtų kartų viršija leidžiamas normas. Siekdama pelno, bendrovė be jokių skrupulų nuodija Willowbrooke ir gretimuose miesteliuose gyvenančius ir dirbančius žmones – suaugusius ir vaikus.

– 2 psl.

Kino
ekranuose
„nuostabiųjų lūzerių“
žmogiškoji gelmė

RASA KAZLAS

Lietuvių režisieriaus Arūno Matelio pastarasis dokumentinis kino kūrinys „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ netrukus bus parodytas Čikagoje, Europos Sąjungos filmų festivalyje. Įvairiose vertinimų kategorijose vieną po kito pelnęs apdovanojimus naujausias režisieriaus filmas pasakoja apie profesionalius prestižinių lenktynių „Giro d'Italia“ dviratininkus, liekančius lyderių šešėlyje ir neturinčius asmeninės pergalės teisių. Beveik 8 m. kurtas filmas yra didžiausias bendros gamybos Europoje kino projektas, kuriame dalyvavo net aštuonios šalys: Lietuva, Latvija, Italija, Šveicarija, Airija, Šiaurės Airija, Ispanija ir Belgija.

Prieš kelionę į Ameriką režisierius sutiko papasakoti, kodėl filmo herojais pasirinko ne tuos, kuriuos matome ant nugalėtojų pakylų, o vadinamuosius gregorius, dviratininkus, kurie savo gyvenimą aukoja tam, kad pergalę pasiektų komandos lyderis.

– 5 psl

Arūnas Matelis

Mano skonis paprastas. Aš lengvai pasitenkinu geriausiu – Winston Churchill

N. Zymancius: „Mes sieksime ne tik žmones nuodijančių įmonių uždarymo, bet ir naujų, aplinką saugančių įstatymų.“

Su IL valstijos senatore Tammy Duckworth (sėdi pirmoje eilėje viduryje) susitiko grupė pilietinio judėjimo dalyvių iš kelių valstijų, kuriose „Sterigenics“ įmonės etileno oksidu nuodija aplinką. (N. Zymancius – stovi penkta iš k.)

Lietuvė – kovos prieš chemijos įmonę įkvėpėja

Atkelta iš 1 psl.

Nustatyta, kad ore esantis ir įkvepiamas etileno oksidas gali tapti daugelio sunkių ligų priežastimi. O svarbiausia – tai stipri kancerogeninė medžiaga. Šią specialistų išvadą patvirtino miestelio gyventojų sveikatos tyrimo statistika: sergamumas onkologinėmis ligomis Willowbrooke kone trigubai viršija Amerikos vidurkį.

Miestelio gyventojai per trumpą laiką pasiekė neįtikėtinų rezultatų: teismas kol kas laikinai sustabdė įmonės veiklą. Kas toliau? Apie „Stop Sterigenic“ judėjimą kalbėjomės su **Neringa Zymancius**.

Neringa, kaip sužinojote apie siaubingą taršą Willowbrooke ir kaip prasidėjo jūsų judėjimas?

Sužinojome praėjusių metų rugpjūčio 28 dieną. Man draugė telefonu parašė žinutę ir paklausė, ar jau girdėjau, kad mūsų miestelyje yra kažkokia bendrovė, kuri leidžia pavojingus kiekius chemikalų į aplinką. Aš buvau negirdėjusi. Kitą dieną sužinojau, kad Amerikos Aplinkos apsaugos agentūra (Environmental Protection Agency, arba EPA) rengia susirinkimą, norėdama pristatyti pranešimą apie atliktus onkologinių susirgimų tyrimus ir nerimą keliančius rezultatus. Paašškėjo, kad mūsų rajone, o ypač Willowbrooke, nustatyta išskirtinai daug onkologinėmis ligomis sergančių žmonių. Aš gyvenu Dariene, maždaug už mylios nuo Willowbrooko. Nuvykau į tą EPA sukvieštą susirinkimą. Tada ir sužinojome. Jau kitą dieną aš susitikau su vienu žmogumi, su kuriuo nusprendėme įkurti „Facebook“ grupę „Stop Sterigenics“, kad galėtume apie tai pasakyti visiems.

Pagrindinėje mūsų grupėje yra 11 žmonių, bet per labai trumpą laiką į ją įsijungė per 7 000.

Mes pasidomėjome šia kompanija: „Sterigenics“ buvo įkurta 1984 metais. Joje etileno oksido dujomis yra sterilizuojami įvairūs medicinos reikmenys, įranga. Taip pat šiomis dujomis yra apdorojami vaikiški žaislai, kai kurie maisto produktai, pavyzdžiui riešutai. Ši bendrovė savo veiklą pradėjo Danijoje, bet netrukus dėl gyventojų protestų turėjo ją nutraukti ir persikėlė į JAV.

Bet nuo to laiko, kai „Sterigenics“ tik įsikūrė pas mus, buvo žinoma apie įmonės daromą oro taršą. Tačiau jeigu tik kas apie tai prabildavo, būdavo iš karto nutildomas, viskas užtušuojama, „pakišama po kilimu“. Todėl iki praėjusių metų niekas iš gyventojų nieko apie šią problemą nebuvo girdėjęs. Pradėjus do-

mėtis, paašškėjo, kad etileno oksido dujos yra labai stiprus kancerogenas. Net nedideli jų kiekiai, kuriuos žmogus įkvepia, per kurį laiką sukelia vėžį, bei kitokias ligas, skatina moterų persileidimus, vyrų nevaisingumą, kvėpavimo sutrikimus ir kt.

Mes pirmieji pradėjome judėjimą, bet nesame vieninteliai, kurie kenčia nuo „Sterigenics“ skleidžiamų nuodų. Lapkričio mėnesį sužinojome, kad yra daugiau tokių miestelių – vienas iš jų – Lake County, IL, taip pat šios įmonės filialų yra Michigane, Milvauke. Jau ir ten žmonės pradeda suvokti šios problemos mastus.

Ar tarp jūsų artimųjų, draugų, kaimynų buvo žmonių, kurie susirgo sunkiomis, gyvybei pavojingomis ligomis? Ką žinote apie „Sterigenics“ nusikalstamo elgesio aukas?

Vienas mūsų kaimynas, 13 metų berniukas, susirgo leukemija 2013 metais. Kitos kaimynės mama buvo iš identišκών dvynių. Abi seserys gyveno greta Čikagoje. Bet po kurio laiko tos kaimynės mama at-

Neringa: „Šeima mane palaiko, o mano vaikai žino, už ką aš kovoju.“

Virginijos Petrauskienės nuotr.

sikraustė į Willowbrooką ir dirbo visai šalia „Sterigenics“. Po to ji susirgo vėžiu ir mirė. Mūsų apylinkėse yra daug vaikų, kuriems diagnozuotas smegenų auglys, leukemija. Yra net vienas namų kvartalas (vadinamasis „blokas“), kuriame yra 10 namų. Viename name net 4 žmonės serga tos pačios rūšies vėžiu. Tame 10 namų kvartale net 6 namuose gyvenantys žmonės serga onkologinėmis ligomis. Čia žmonės serga tiesiog šeimomis. Aš pažįstu daug moterų, kurios turėjo persileidimų, o dabar gimę vaikai turi rimtų sveikatos problemų. Mūsų vieni draugai gyvena Lisle, jų dukrelė sirgo leukemija. Aš ir galvoju, ar ji nebuvo paveikta šios įmonės nuodų. Šis chemikalas yra baisus.

Aš čia gyvenu nuo 2014 metų. Praėjus kuriam laikui po atsikraustymo, ėmiau labai sirgti. Skauda akys, nosis, kartais vemių be suprantamos priežasties. Panašiai kaip aš jaučiasi ir daugiau žmonių, mano kaimynų ir pažįstamų. Kol nežinojome apie „Sterigenics“ nuodijamą orą, kiekvienas blogai besijaučiantis ar sergantis onkologine liga manė, kad tai yra jo asmeninė bėda. Bet dabar supratome, kad visą tą laiką buvome nuodijami.

Todėl aš taip ėmiau kovoti. Nei mes, nei kiti čia gyvenantys negali taip staiga išsikraustyti iš savo namų. Pradžioje buvo sakoma, kad pavojinga gyventi maždaug pusės mylios spinduliu nuo tos kompanijos. O po nepriklausomo tyrimo paašškėjo, kad nuodijamos teritorijos spindulys siekia net 3 mylias – beveik iki Lisle.

„Sterigenics“ veikla buvo sustabdyta, o vasario 26 dieną bendrovės prašymą vėl pradėti darbą federalinis teismas atmetė. Kaip jums pavyko per tokį trumpą laiką tiek daug pasiekti?

Kai paašškėjo nuodijimo mastai, visiems atsivėrė akys. Pirmiausiai, paašškėjus EPA paviešintiems onkologinių ligų skaičiams, Willowbrooko miestas atliko savo nepriklausomą tyrimą. Jo rezultatai buvo labai svarbus įrodymas, kad skubiai reikia ką nors daryti. Iki šiol oro taršos tyrimus darydavo pati „Sterigenics“ įmonė. O kai paašškėjo nepriklausomo tyrimo duomenys, jie visus pribloškė: pavyzdžiui, mokykloje, esančioje maždaug už mylios nuo įmonės, etileno oksido buvo 350 kartų daugiau negu yra leistina. Įmonės atstovai atėję aiškino, kad tie dideli chemikalo kiekiai gali būti dėl kitų priežasčių: naujai dažytų mokyklos grindų, nuo rūkančių žmonių ir t.t. Jie bandė tą problemą „užmesti“ kitiems.

Nukelta į 10 psl.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**

JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**

Pirma klasė – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**

[Kanada] – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**

[Kanada] – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)

[Lietuvą] – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Didžiosios Britanijos lietuviai laukia „Brexit“ ir gyvena nežinioje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vasario viduryje pasitaikė gera proga po 10 metų pertraukos vėl apsilankyti Jungtinės Karalystės (JK) sostinėje Londone. Būtent šiame mieste, kuriame gyvena tūkstančiai lietuvių, teko paminėti ir Vasario 16-osios šventę. Dabar tikrai įdomus metas atvykti į Londoną, nes iki „Brexit“ liko jau mažiau nei mėnuo, tad praktiškai visų pokalbių temos su vietos lietuviais apie tai ir sukasi – kas bus, kas keisis, ar jau laikas galvoti apie kelionę į Lietuvą ir pakuotis lagaminus?

Kelionė kainuoja nebrangiai

Skrydis lėktuvu iš Lietuvos į Londoną tęsiasi maždaug 2 valandas 20 minučių. Lėktuvai kyla kasdien – ir iš Vilniaus, ir iš Kauno, ir jie būna pilni keleivių. Kelionė nėra brangi – pasirūpinus bilietu prieš

London City įsikūrę daug biurų ir įstaigų.

pusantro ar du mėnesius, už jį į abi puses reikia sumokėti tik apie 75 dolerius. Pigių oro bendrovių lėktuvai nusileidžia Londono priemiesčiuose esančiuose Lutono ir Stanstedo oro uostuose, o jau greitai lenkų bendrovė „Lot“ verslo keleivius skraidins tiesiai iš Vilniaus į miesto centre esantį London City oro uostą.

Šįkart Londone teko pabendrauti ir su seniai matytais pažįstamais, kurie čia atvyko prieš beveik 20 metų, ir su draugais, Lietuvą į Londoną iškeitusiais prieš penkerius metus. Nuotaikos įvairios – daug nerimo ir nežinios, kaip bus po kovo 29-osios, kokiomis sąlygomis Didžioji Britanija išstos iš Europos Sąjungos, ar bus koks susitarimas, ar ne. Nuo to priklauso, ar lietuviai skubės grįžti į tėvynę, ar pasiliks ir toliau gyvens Didžiojoje Britanijoje.

Veža įvairiausius keleivius

Robertas, kurį pažįstu jau beveik 40 metų, į Londoną atsikraustė gyventi 2002 metais. Išbandė pačius įvairiausius darbus – sunkiai dirbo statybose, dalino reklaminius lapelius, o nemažai pastarųjų metų dirba taksistu gerai žinojome ir prestižinėje britų taksi bendrovėse „Addison Lee“, kuri turi savo padalinius visoje šalyje ir yra įdarbinusi tūkstančius žmonių.

Robertas vairuoja beveik naują, vos kelių mėnesių „Ford Galaxy“ taksi automobilį, kurį jam išnuomojusi bendrovė. Griežtai nustatytų darbo valandų nėra – gali dirbti mažiau, bet tada ir uždirbsi mažiau. 20 procentų nuo gautų pinigų jis atiduoda bendrovei, susimoka už degalus, už mašinos nuomą, draudimą, o kas lieka – tai jo. Uždarbis tikrai nėra mažas, pinigų pakanka, o darbas, pasak Roberto, labai įdomus – sutinki įvairiausių žmonių, išgirsti pačių įvairiausių, kartais tiesiog neįtikėtinų istorijų, lavini kalbą.

Kai mums riedant per Londono centrą paklausiu, kokių keleivių tenka vežti, mano pašnekovas atsako, jog pačių įvairiausių – jo paslaugomis, pavyzdžiui, du kartus pasinaudojo vienas iš garsiojo Britanijos politiko Winston Churchill anūkų, teko vežti ir pop žvaigždės Madonnos bei britų kino režisieriaus Guy Ritchie sūnų Rocco.

Per tuos metus Robertas puikiai susipažino su Londonu, žino daugybę jo kampelių. Įdomu tai, kad keleiviai gatvėje šios bendrovės automobilių stabdyti negali – pervežimas užsisakomas telefonu ar per internetą. Dažniausiai lietuvis dirba maždaug iki vidurnakčio, keleivių labai padaugėja apie 9–10 val. vakaro, kai šimtuose Londono teatrų baigiasi vaidinimai ir žmonės kviečiasi taksi sugrįžti į namus.

Nežino, kokių garantijų tikėtis

Vilniuje anksčiau gyvenęs Robertas sako, kad dabar, praleidus Londone 17 metų rimtai galvoja apie grįžimą į tėvynę. Vienintelis dalykas, kuris dar laiko – tai pensijos klausimas. Nėra aišku, kaip bus su pensija „Brexit“ atveju. Minimaliai pensijai gauti būtinas stažas šioje šalyje 10 metų, bet ta suma yra gana maža. Jau labai greitai, sužinojus, kaip Britanija paliks eurozoną, bus aiškiau, kokių socialinių garantijų galės tikėtis imigrantai.

Buvęs vilnietis gyvena gana netoli Londono centro, kelionė iki jo užtrunka tik apie pusvalandį. Namas, kuriame jis turi du kambarius, priklauso imigrantui iš Azijos. Be Roberto, čia dar gyvena du broliai iš Ukrainos, jaunas vaikinai iš Lietuvos ir dar viena lietuvių šeima. Šalia, kitame name gyvena ir Roberto sesuo su dviem suaugusiais vaikais – ji Londone įsikūrė dar anksčiau. Daug metų *sushi* bare dirbusi moteris pernai nutarė imtis savo verslo ir prestižiniame London City rajone atidarė nedidelį restoraną, kuris ruošia maistą šiame rajone dirbantiems klerkams. Nors per dieną restoranai dirba tik 4 valandas, bet darbo čia daugybė ir jį pradėti tenka anksti ryte, o baigti po 7 val. vakaro. Moteris čia įdarbino ir savo vaikus, ir dar kelis lietuvius.

„Gyvenu čia jau tikrai daug metų, pripratau. Dabartinė padėtis, kai visi tik ir šneka apie 'Brexit', žinoma, neramina, tačiau nėra taip paprasta viską mesti ir grįžti į Lietuvą. Laikas parodys, kaip pasielgsime, o kol kas visos mintys sukasi apie darbą“, – sakė moteris.

Ir ji, ir jos brolis laisvalaikį lankosi Londono muziejuose, apžiūri naujas parodas, ne taip retai aplanko ir teatrų spektaklius. Deja, daugelis kitų čia gyvenančių lietuvių to pasakyti negalėtų – kai jų klausiau, kada paskutinį kartą buvo Nacionalinėje galerijoje ar Britų muziejuje, kokius garsius muziklus pažįūrėjo, man buvo atsakyta, jog čia jie atvyko dirbti, o ne pramogoms pinigų leisti. Beje, abu minėti muziejai yra nemokami, nors reikia pastebėti, kad, palyginus su Lietuva, mokami muziejai, kultūros renginiai čia tikrai brangūs.

Londone galima pamatyti ir tokių tautiečių įkurtų parduotuvių.

Norėtų turėti savo būstą

Sandra gyvena netoli Londono esančiame Milton Keynes mieste, turinčiame apie 240 tūkstančių gyventojų. Jos žiniomis, lietuvių čia yra apie penki tūkstančiai. Sandra su draugu į Angliją atvyko prieš penkerius metus. Pradžia buvo kaip ir daugiui – mėsos fabrike.

„Ištvėriau ten lygiai mėnesį. Sau aiškiai pasakiau – jei dar bent vieną dieną teks ten dirbti, susidedu daiktus ir grįžtu į Lietuvą“, – prisimena ji. Ir ne todėl, kad darbas buvo fiziškai sunkus – visą dieną stovėti prie dešros ar kumpio fasavimo linijos ir žiūrėti į ją buvusiai televizijos žurnalistei buvo tiesiog nepakenčiama.

Sandra kol kas grįžti į Lietuvą nesiruošia.

Dabar ji verčiasi drabužių prekyba internetu. Turguose iš prekybininkų ji superka rūbus, namuose juos sutvarko, nufotografuoja ir įdeda į interneto svetainę, o tada aukciono būdu per tam tikrą laiką tas ar kitas rūbas nuperkamas. Per tuos metus lietuvė jau tiksliai žino, kokius rūbus verta siūlyti, koks gali būti uždarbis, kas apsimoka labiau ar mažiau. Uždarbis yra neblogas, nors ir pragyvenimas kainuoja ne taip mažai.

„Viskas būtų gerai, bet namą nuomojame, o jo savininkas nelabai rūpinasi statinio priežiūra – ir langai prasti bei kiauri, ir vanduo prasisunkia. Imtume ir viską sutvarkytume, bet esame tik nuomininkai, tad neverta dėti pinigų į tai, kas ne tavo. Todėl svajojame įsigyti savo namelį, bet šiame mieste jie brangūs, tad dailomės į Nottingham miestą už maždaug 130 mylių nuo Londono – ten neblogą namelį jau būtų galima įsigyti už kokius 150 tūkstančių svarų (apie 180 tūkstančių dolerių)“, – sakė Sandra.

Padėtis dėl „Brexit“ ją taip pat neramina, bet kol dar niekas iki galo neaišku, apie grįžimą į Lietuvą ji nekalba. O štai Sandros draugė Inga, kuri Lietuvoje dirbo anglų kalbos mokytoja ir Milton Keynes praleido kelerius metus, jau tvirtai apsisprendė – birželį, kai baigsis namo nuomos sutartis, kartu su draugu grįš visam laikui gyventi į Lietuvą.

Lietuvių parapiją aptarnavo marijonai

Robertas sakė, kad daug jo pažįstamų lietuvių dabar gyvena nežinioje ir apie tai pakalba susitikę kad ir po Mišių Londono lietuvių Švento Kazimiero bažnyčioje, kuri buvo atidaryta 1912 metais. Šią parapiją nuo 1926 iki 1999 metų aptarnavo kunigai marijonai, o dabar jau 20 metų čia tarnauja kunigas Petras Tverijonas. Vasario 16-ąją aukodamas šv. Mišias, kunigas sveikino vietos lietuvius su švente ir linkėjo vienybės, susiklausymo ir Dievo palaimos. Knygą apie šią bažnyčią Lietuvoje neseniai išleido humanitarinių mokslų daktarė Regina Laukaitytė, knyga pernai gruodį pristatyta Londone, o kovo pradžioje – ir Kaune.

Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Asanavičiūtė Vasario 16-osios išvakarėse davė interviu JK lietuvių laikraščiui „Tiesa“, kuriame pabrėžė, kad išvykus tėvynės ilgesys labai stiprus, ir patriotiškumas gimsta net tų širdyse, kurie Lietuvoje nebuvo visuomeniški.

„Jeigu paklaustumėte lietuvių, ar jie nori grįžti, nemažai atsakytų, kad taip. Tačiau nemanau, kad iki kitų metų Vasario 16-osios didelis būrys tautiečių sugrįš. Kaip emigracija, taip ir grįžimas yra sudėtingi procesai, kurie nevyksta greitai, ir jiems reikia ruošti.

TELKINIAI

CAPE COD, MA

Cape Cod lietuviai paminėjo Nepriklausomybės dieną

RASA LYDON

Tą sekmadienį lietus pylė kaip iš kibiro, bet mes džiaugėmės, nes gyvendami vandenyno pakrantėje patyrėme, kad Motinėle gamta mėgsta pokštus ypač vasario, kovo mėnesiais. Džiaugėmės, kad ne sniegas ar pūga – dėl ko būtų reikėję atidėti mūsų šventę.

Vasario 24 d., po šv. Mišių, Our Lady of Assumption, Osterville, bažnytelėje rinkomės į salę, kur laukė Vytis, vėliavos ir paruošti stalai. Džiugu buvo matyti garbaus amžiaus Cape Cod gyventojus bei naujus ir būsimus narius iš Bostono apylinkių, kurie papildė retėjančias mūsų gretas. Tarp svečių buvo malonu matyti operos dainininkę Marytę Bizinkauskaitę, atvykusią kartu su draugais.

Minėjamą atidarė ilgametis Lietuvos Bendruomenės (LB) veikėjas Algimantas Gustaitis. Buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Perskaityta

kun. Roberto Grigo malda-invokacija Tėvynės gynėjams. Rasa Lydon pasveikino su švente, perskaitydama LR prezidentės Dalios Grybauskaitės, LR ambasadoriaus JAV Rolando Kriščiūno ir PLB pirmininkės Dalios Henke sveikinimus šia proga. Nuskambėjo ir Jono Aisčio eilėraštis „Nemuno legenda“.

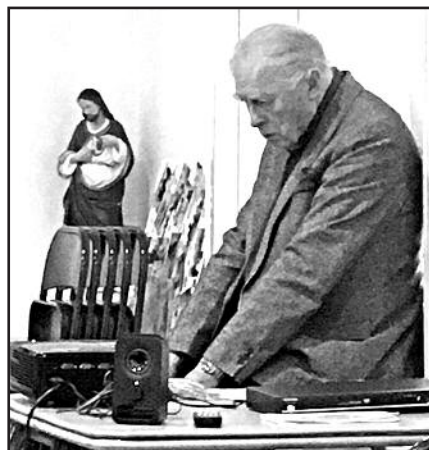
Visi gavome Algimanto kruopščiai paruoštą kasmetinį Cape Cod apylinkės aplinkraštį „Žinios“ už 2018 metus. „Žiniose“ kasmet atspindima mūsų narių susitikimai, jubiliejai, netektys, biudžeto reikalai bei kita svarbi informacija su foto nuotraukomis.

Po to vaišinėmės užkandžiais, kavute ir šampanu, o bendrame klegėjime buvo smagu girdėti mielus lietuviškus žodžius.

Netrukus visų dėmesys nukrypo į atlikėjos Marytės Bizinkauskaitės meninę programą. Sodrus balsas ir artistiškas iš karto leido pajusti, kad turime svečiuose profesionalią atlikėją. O kad būtų dar linksmiau, Marytė

Romas Bričkus, Nijolė Užpurvis.

Algimantas Gustaitis.

kvietė prisijungti ir mus. Drauge dainavome tokias populiarias lietuviškas dainas, kaip „Ar aš tau, sese, nesakiau“, „Buvo gera gaspadinė“, „Greitai, greitai laikas bėga“ ir, žinoma, Maironio „Lietuva brangi“.

Minėjimo pabaigoje visi žiūrėjome labai įdomų video filmą, pristatantį „Lietuvos geležinkelius“, kuriame, diriguojant maestro Donatui Katkui, lietuvišką giesmę „groja“ traukiniai!

Dėkojame naujai mūsų Bendruomenės pirmininkei Eglei Šukys, vicepirmininkei Rūtai Mickūnas ir, be abejo, ištikimam nariui Algimantui Gustaičiui už puikiai organizuotą šventę.

Dr. M. Bizinkauskas, Rūta Mickūnas, Marytė Bizinkauskaitė.

Brigita Rasys, Rūta Mickūnas, Eglė Šukys ir Rasa Lydon.

R. Lydon nuotraukos

Vasario 16-osios minėjimas Lietuvių namuose

PHILADELPHIA, PA

Mūsų dainos apie Lietuvą.

Karachano Melikovo nuotr.

LORETA ŠILINGYTĖ

Geltona kartu su žalia ir raudona, Atspindi lietuvių tautos laisvės norą,

Šalis, nors mažytė, bet drąsa begalinė,

Nes tai Lietuva – tai mūsų gimtinė!

Vasario 17-ąją Lietuvių namuose nuskambėjo nuotaikingas koncertas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai. Šios šventės metu klausėmės nuostabių atlikėjų iš Lietuvos – Renatos ir Deivio Norvilų. Šventės kulminacija buvo, kai Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai kartu su Deiviu ir Renata uždainavo „Žemėj Lietuvos“ (pagal K. Vasiliausko eiles). Dėkojame vaikučiams už drąsų žingsnį, o ypač

Philadelphijos Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos vadovei Irinai Melikovai už ryžtą išmokinti vaikučius šių gražių žodžių ir akordeonistei Ilonai Babinskienei už smagų akompanimą. Mokytoja Erika pagyvino sceną Lietuvos trispalvės juosta!

Šventės proga buvo galima nusipirkti šeimininkės Aldonos pagamintų lietuviškų patiekalų. Ačiū jai už puikius ir namais kvepiančius pietus! Po pietų mėgavomės gardžia kavos ir suneštais saldėsiais. Šventės metu veikė ir baras, taigi galima buvo paragauti lietuviško alaus ir kokteilių. Didžiausias ačiū puikiems dainininkams iš Lietuvos, kad nepasididžiavo ir užsuko į nedidelę mūsų bendruomenę, taip pat visiems, kas dalyvavo renginyje ir prisidėjo prie jo organizavimo. Iki kitų susitikimų!

Kino ekranuose

„nuostabiųjų lūzerių“ žmogiškoji gelmė

Kadras iš filmo „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“.

Asmeninio archyvo nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Kodėl būtent toks siužetas atgulė į kino juostą ir kodėl pasirinkote ne lyderius, o tuos, kurie didžiajame sporte lieka šešėlyje?

Dviračių sportą labai myliu ir labai gerai jį žinau. Vaikystėje pats svajojau būti dviratininku, bet šiame sporte nebuvo tiek talentingas. Taigi tarp dviratininkų 95 proc. yra žmonės, kurie veikia šešėlyje, nors tokiose prestižinėse lenktynėse kaip „Tour de France“, „Giro d’Italia“ jie yra aukščiausio lygio. Dažnai būna, kad tas, kuris padeda lyderiui, būna net stipresnis, bet jis neturi kažkokių savybių, kurios būtų padėjusios jam tapti lyderiu. Čia ir prasideda dviračių sporto lyderystės paradoksas. Man buvo įdomi toji žmogiškoji gelmė. Kai esi talentingas kaip tas lyderis ir kai artėdamas prie profesionalios karjeros viršūnės galop supranti, kad niekada negalėsi būti pirmoje vietoje. Esmė ta – kaip būnant ne lyderiu pakeisti savo vidų, rasti prasmę gyvenime pasiaukoti dėl kitų. Mano pasakojimas apie tai, kad būdamas be galo stiprus lyderio šešėlyje esantis dviratininkas džiaugiasi ir randa prasmę, kai dviratį gali minti sužeistas, nes galbūt tą dieną jam teks atvežti vandens savo kapitoniui arba draugams. Tas bandymas nugaleti žmogiškos sielos egoizmą, kuris yra labai sunkus, pakylėja virš dviračių sporto ir tampa bendražmogišku, nes mums atveria akis ir sako – žiūrėkite – jūs gyvenime nematote žmonių, kurie šalia mūsų yra patys svarbiausi. Mes kalbame apie lyderius, bet mūsų visas gyvenimas, visas pasaulis yra sutvertas iš tų 95 proc. gregorių, kurie aukojasi dėl komandos, dėl kompanijos, dėl kitų. O dviračių sportas tai labai aiškiai išreiškia, nes jis labai skiriasi nuo kitų pasaulio sporto šakų. Jame kaip niekur kitur reikia aukotis dėl kitų. Ir tai turi būti ne kančia, ne bausmė, ne baudžiava, ne vergija, – visame tame turi atrasti kažkokį brolybės jausmą, meilės ir pagarbos prasmę. Tai įdomi žmogiška vertė, kuri neapsiriboja vien dviračių sportu, ji palieka erdvės apmąstymams kitame lygmenyje.

Žmonės, kurie ejo žiūrėti šį filmą, nebuvo susiję su dviračiais, jie per tą dviračių sporto alegoriją ir pasiaukojimą vardan kito rado labai daug savo gyvenimo analogijų šeimoje, kai aukojies dėl vyro, dėl žmonos, dėl vaikų, dėl tėvų. Viename Kanados leidinyje radau recenziją, kurioje buvo rašoma, kad mano filmas ne apie rezultatus, o apie žmogiškus patyrimus.

Iš arti matėte prestižinių „Giro d’Italia“ dviračių lenktynių užkuliusus. Kokių liko neišdildomų įspūdžių?

Patekti į lenktynių užkuliusus buvo sudėtinga. Teko penkerius metus vesti derybas dėl teisių filmuoti lenktynes iš vidaus. Lėmė ne vien pinigai, nes buvo kompanijų, kurios siūlė penkis, šešis kartus daugiau. Dviračių sportas labai uždaras dėl daugelio aplinkybių, dėl to, kad ten yra labai sunku, ir dėl to, kad ten vyksta įnirtingos kovos. Apie „Giro d’Italia“ paskutinį kartą filmas buvo kurtas prieš keturiasdešimt metų. Tai sužinojau, kai pagaliau gavau leidimą filmuoti. Lenktynių užkulisiuose galioja daug taisyklių, ir jeigu jų nesilaikysi, avarija bus po avarijos. Net tada, kai turi leidimą, gali būti taip, kad dėl tam tikrų aplinkybių negalėsi filmuoti keletą dienų, o gali būti, kad baigsis lenktynės, ir tu neturėsi nei vieno nufilmuoto reikalingo kadro.

Vėliau prasidėjo sunkumai sužinojus apie herojus, kuriuos filmuosime. Jie kaip NBA komandos žaidėjai – pabandyk pas kurį nors nueiti ir gauti interviu! Turi kreiptis į jų atstovą spaudai, ir tuomet atsiranda visa grandinė kliūčių, kurias turi įveikti, kad nufilmuotum kadrus su sužeistais sportininkais ligoninėse, kai tėvai plauna jiems kojas ir kt. Mums reikėjo tikrų sielos atsivėrimų, tų išgyventų apmąstymų. Kai gauni tokią galimybę, turi prisiimti didžiulę riziką dėl nesėkmės, nes gali būti taip, kad tau niekas neduos interviu arba reikės tenkintis trumpais pokalbiais prie starto ar finišo, kur paprastai trumpus interviu dviratininkai dalija akredituotiems žurnalistams. Tai buvo iššūkis. Bet kadangi dėl šio filmo mes tiek daug aukojome, aš nusprendžiau, kad sumokėję solidžią sumą ir gavę teisę filmuoti

Arūnas Matelis: „Dviračių sportas – mano pirmoji ir didžioji gyvenimo meilė.“

Režisierius A. Matelis su žmona Algimante, filmo prodiuserė, po apdovanojimų prestižiniame kino festivalyje Varšuvoje.

lenktynes, pasitikėsim Dievu. Pasikloviame Jo mielaširdingumu ir tikėjome, kad Jis leis įvykti tiems dalykams, kurių mes taip norime. Prisipažinsiu, be proto buvo sudėtinga ir dabar sakau, kad niekada daugiau nesiimčiau tokio filmo.

Esate pripažintas geriausiu režisieriumi Bilbao (Ispanija) vykusiame Mendi kino festivalyje. „Oskaro“ komisija Jūsų filmą buvo pasiūliusi į geriausių dokumentinių filmų kategorijos nominaciją, ir tai buvo pirmas kartas Lietuvos kino istorijoje. Ar tikėjotės sėkmės?

Pripažinimo niekada nesitiki. Kai kuri filmą ir tiek daug nežinomųjų, būtų kvaila kažko tikėtis. Darbą darai tikrai ne dėl apdovanojimų. Kūrybinis procesas vyksta labai sunkiai, ir jeigu iš anksto žinotum sėkmės formulę, visi kino kūrėjai pretenduotų į „Oskarus“. Tiesiog visada nori sukurti filmą, kuris nustebintų tave patį, nori įveikti kūrybinius iššūkius, sieki išspręsti kinematografinės emocinės dermės pirmines užduotis ir nuolat galvoji, kaip sukurti harmoningą filmą visais aspektais: montažu, garsu, muzika, ritmu. Galvoji pirmiausiai apie meno kūrinių, o ne apie apdovanojimą irėjimą raudonu kilimu. Žinoma, vertinimai labai svarbu, nes gali būti geru režisieriumi, bet tavo idėja gali būti rizinga, ir tau gali nepavykti. Todėl tie apdovanojimai labai malonūs, juolab kai pripažinimo sulauki iš žinomų pasaulio kino profesionalų, kritikų. Tai, be abejo, suteikia prasmę tavo kūrybai. Tik nereikia pulti į puikybę.

Kas liko už kadro ir ko jau niekada nepamats Jūsų kūrybos gerbėjai?

Vienas iš tų filmavimo momentų įsiminė ypač. Dviratininkas trasoje penkias dienas važiavo su sulaužytu dubens kaulu. Jis į didįjį sportą buvo grįžęs po sunkios ligos (jam įtarė vėžį, operavo auglį). To jis nepasako, bet nori įrodyti, kad žmogus gali grįžti į normalų gyvenimą ir pačiu aukščiausiu lygiu – grįžti net į „Giro d’Italia“ lenktynes. Jis važiavo su sulaužytu dubens kaulu, kad įrodytų sau ir pasauliui, jog yra įveikęs ligą. Kas liko už kadro? Buvo dalykų, kai mes jautėmės ant žlugimo ribos pačią pirmą dieną. Pagal lenktynių organizatorių reglamentus mums buvo leista padaryti tris klaidas, ir pirmą dieną mes padarėme dvi. O lenktynės paprastai tęsiasi dvidešimt dienų.

Nukelta į 10 psl.

Mes – pasaulio vaikai

DIANA ALEKNAITĖ

Vasario 24 dieną, sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre (PLC) įvyko žaisminga ir spalvinga šventė vaikams – jau 3-iasis Vaikų festivalis. Pirmą kartą šiemet tai tapo tarptautiniu renginiu, nes be mums jau gerai pažįstamų vaikų šokių grupių, repetuojančių PLC „Grandies“ bei „Suktinio“, Ruta's Dance studio, iš Čikagos šiaurinių rajonų atvykusių svečių – „Rusnės“ šokėjų, taip pat sulaukėme vaikų tautinių grupių iš Lenkijos kultūrinio centro Lemonte bei Peru folkloro centro Čikagoje. Todėl nenuostabu, kad ir festivalio pavadinimas toks skambus „Pasaulio vaikai“ („Children of the World“)

Festivalį organizavo „Suktinio“ šokių ansamblio vadovės Lijda Ringienė, Aušra Karalienė, Miglė Gaigalas bei Giedrė Elekšytė-Knieža. Neįmanoma išsiversti be tėvelių pagalbos, kurie prisidėjo prie renginio ir vaikų užsiėmimų organizavimo bei užkandžių stalo koordinavimo. Po koncerto vaikučiai piešė, karpė, vėrė karolius. Daug vaikų būriavosi prie „tatuiruočių“ stalelio, kurias chna dažais „dabino“ Emilija Deržanauskas. Spalvingais balionų žaislais, kaip visada, mūsų

mažuosius džiugino linksmasis Vytautas Vizgirda. Vaikučiams veidelius piešė skautės savanorės, po pasirodymo visi vaikučiai vaišinosi pica ir „Baltic Food“ dovanotais „Dadu“ ledais.

Vaikams smagu vieniems kitus pamatyti, o mums pasidžiaugti, kiek vis dėlto nemažai yra šokančių vaikučių. Kokie gražūs ir spalvingi visų kostiumai. Dabar, kai vis sunkiau vaikus įtikinti didžiuliais savo šaknimis ir savo tautiniu kostiumu, nepaprastai malonu buvo sulaukti ir kitataučių vaikų grupių. Atsirado ir vaikų, kurie vieni kitus pažįsta iš mokyklos ir nežinojo apie vieni kitų užklausinę veiklą. Teko stebėti, kaip jie apžiūrinėjo vieni kitų kostiumus. Tai pažinimo ir mokymosi procesas. Peru šokių ansamblio vadovas prieš kiekvieną pasirodymą paaiškino šokio ir muzikos kilmę.

Tautinis šokis yra mūsų identiteto dalis ir jo mokydami savo vaikučius, mokome juos gerbti savo šaknis, didžiulius savo kilmę, nors ir gyvename toli nuo Tėvynės. Tikimės, kad kitais metais tai taps dar didesne švente ir dalyvių bei žiūrovų skaičius bus dar gausesnis. Investuokime į savo vaikus, juk jie mūsų ateitis.

Arūno Giedminto ir Dianos Aleknaitytės nuotraukos

Didžiosios Britanijos lietuviai laukia „Brexit“ ir gyvena nežinioje

Šv. Kazimiero bažnyčia.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Atkelta iš 3 psl.

Nemažai tiesiog laukia, kas nutiks po Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš ES sudėties, tuomet priims sprendimą, kaip ir kur planuos savo ateitį”, – teigė D. Asanavičiūtė, kuri ir pati galvoja ateityje grįžti gyventi į Lietuvą.

Lietuvybė išlaikyta „dipukų“ dėka

Pasak jos, lietuviybė ir patriotiškumas visuomet klestėjo tarp JK gyvenančių lietuvių, ir tai nesusiję su amžiumi, o greičiau su vidiniu poreikiu burtis, kartu minėti svarbias datas, mokyti vaikus kalbos ir kultūros. JK dabar yra apie 50 lituanistinių mokyklų, lietuvių bendruomenė JK turi 17 skyrių, vyksta daug įvairių minėjimų, užsiėmimų.

„Didžiausi patriotai, kuriems turime dėkoti ir gerbti, yra ‘dipukai’. Jų dėka lietuviybė buvo išlaikyta tarp JK lietuvių, jie išlaikė čia Lietuvių Bendruomenę kaip organizaciją, kuri gyvuoja jau daugiau kaip 70 metų. Jie mingavo ir Trafalgaro aikštėje, reikalaudami nepripažinti Lietuvos okupacijos. Džiugina ir tai, kad keičiasi angliškos bendruomenės požiūris į lietuvius, gyvenančius JK, taip pat ir lietuvių požiūris į išvykusiuosius”, – sakė minėtame interviu D. Asanavičiūtė.

Šv. Kazimiero bažnyčios vidus.

2018 metų lapkritį ES ir JK derybininkai pasiekė nebekeičiamą „Brexit“ susitarimą, kurį patvirtino Europos Vadovų Taryba (EVT). Tačiau JK parlamentas 2019 metų sausį nesutiko patvirtinti šios sutarties. Jei situacija nepasikeis iki kovo 29 dienos, JK be perėjimo laikotarpio taps trečiąja valstybe ir joje nebebus taikoma ES teisė.

Trafalgar aikštėje lietuviai mingavo reikalaudami nepripažinti okupacijos.

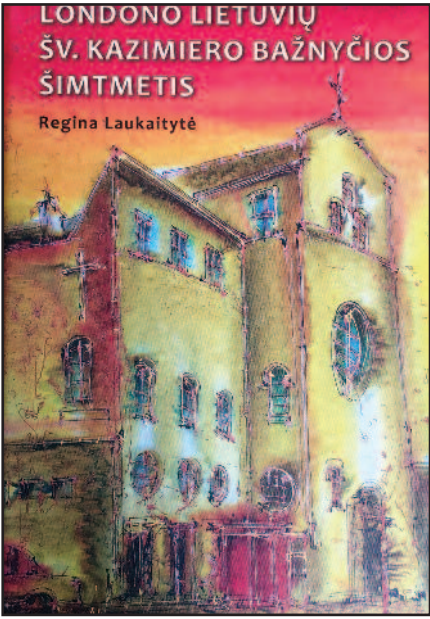
Žada saugoti imigrantų teises

2011 metų JK gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, ten gyveno 124 tūkstančiai Lietuvos piliečių. Tačiau vėliau lietuviai ir toliau vyko už Lamanšo. Svetainėje „Migracija skaičiais“ apibendrinama, kad JK 2018 metais gyveno 212 tūkstančių lietuvių, o tai sudarė 46 proc. visų užsienyje gyvenančių lietuvių.

Dar praėjusių metų rugsėjį britų ministrė pirmininkė Theresa May pažadėjo, kad JK saugos ES piliečių teises net ir chaotiško „Brexit“ atveju. „Noriu pasakyti aiškiai, kad net ir nesutarimo atveju, jūsų teisės bus saugomos. Jūs esate mūsų draugai, mūsų kaimynai, mūsų bendradarbiai. Mes norime, kad liktumėte”, – tada sakė ji.

Ten pat žadama, kad turistai ir atvykėliai verslo reikalais JK galės lankytis be vizos ir joje likti iki 3 mėn. Lietuvos Užsienio reikalų ministerija JK gyvenantiems lietuviams yra priminusi, kad po kovo 29 d. jiems bus būtina turėti galiojantį asmens dokumentą: pasą arba asmens tapatybės kortelę. Vasario viduryje pranešta ir apie stiprinamus Lietuvos ambasados Londone konsulinio padalinio pajėgumus – pradėta atranka į dvi naujai steigiamas konsulinių darbuotojų pareigybės ambasadoje Londone, nustatytos piliečių priėmimo valandos savaitgaliais ir ilgesnės priėmimo valandos darbo dienomis.

„Stiprindami ambasados Londone pajėgumus, siekiame sukurti palankias sąlygas JK gyvenantiems Lietuvos piliečiams, kuriems asmens dokumentai reikalingi teisinio statuso po ‘Brexit’ įtvirtinimui”, – paaiškino užsienio reikalų viceministras Albinas Zananavičius.

Knygos apie lietuvių bažnyčią viršelis.

Prie Temzės galima išvysti ir tokių vaizdą.

Nepriklausomybės šventė snieguotame Aspene

LR garbės konsulate Aspene vykusios šventės svečiai.

LR garbės konsulato Aspene nuotraukos

Šių metų kovo 2 dieną LR garbės konsulate Aspene, CO vyko Lietuvos Nepriklausomybės dienos šventė, kurioje buvo prisimintas mūsų šalies ilgas ir garbingas kelias į Kovo 11-ąją. Šventėje, kurios rėmėjas – garbės konsulas Aspene dr. Jonas Prunskis, netrūko garbingų svečių. Tarp kitų buvo ir Baltųjų Rūmų atstovė – Sveikatos ir žmogų paslaugų departamento sekretoriaus pavaduotoja politikos klausimais Heidi Stirrup. Anksčiau jai yra tekę dirbti ir su kitais JAV prezidentais – Ronald Reagan, George H. W. Bush ir George W. Bush.

Šventėje dalyvavę pirmasis atkurtos Nepriklausomos Lietuvos Klaipėdos rajono meras (1995–1997 m.) Kęstutis Cirtautas ir Tautos fondo atstovas Jonas Vainius dr. J. Prunskiui šventės proga įteikė knygas apie Lietuvą, linkėdami ir toliau sėkmingai atstovauti mūsų šaliai JAV.

LR garbės konsulato Aspene inf.

Buvęs Klaipėdos rajono meras K. Cirtautas (k.) dr. J. Prunskiui įteikė knygą apie Lietuvą.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Sprendimai turi atitikti žmonių lūkesčius

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė tradiciškai susitiko su Seimo valdyba ir aptarė politines aktualijas bei svarbiausius artėjančios parlamento pavasario sesijos darbus.

Pasak prezidentės, ši pavasario sesija bus ypatinga. Tačiau, nepaisant karšto rinkiminio sezono, politinė darbotvarkė turi atliepti dabarties aktualijas ir pateisinti žmonių lūkesčius.

Istatymų priimta daug, bet žmonių gyvenimo kokybė dėl to keičiasi mažai, socialinė atskirtis nemažėja, daugelis problemų gilėja.

Šalies vadovė pabrėžia, kad žmonėms reikia aiškumo dėl sujauktos pensijų reformos, kuri kelia sumaištį ir nepasitikėjimą privataus kaupimo sistema, vaikų teisių reforma turi užtikrinti saugią vaikystę.

Nuo pagrindinio tikslo nutolo ir švietimo reforma, o mokesstinė pertvarka, užuot mažinusi pajamų nelygybę, tapo buhalteriniu skaičių perstumdymu iš vienos kišenės į kitą.

Susitiks su JAV kandidatu į PB prezidento postą

Vilnius/Reykjavikas (Mano vyriausybė) – Šiaurės ir Baltijos šalių valdytojai, pakaitiniai valdytojai Reikjavike susitinka su JAV kandidatu į Pasaulio banko (PB) prezidento postą – JAV izdo departamento tarptautinių santykių sekretoriumi David Malpass. Susitikimo tikslas – informuoti kandidatą apie Šiaurės ir Baltijos šalių prioritetus PB ir sužinoti David Malpass nuomonę šiais klausimais.

Milijonu eurų skatins nepakantumą „šešėliui“

Vilnius (ELTA) – Finansų ministerija už milijoną eurų ketina įsigyti kampanijos, kuri ugdytų sąmoningumą mažinant nepakantumą „šešėliui“, viešinimo paslaugų. Kaip nurodoma centriniame viešųjų pirkimų tinklalapyje esančiuose dokumentuose, ketinama pirkti vaizdo klipų, situacinių paveikslėlių, reklaminių skydelių, lankstinukų ir skrajučių, socialinių renginių ir iniciatyvų, „Facebook“ strategijos vystymo, plakatų ir kitų priemonių kūrimo paslaugų.

Teigiama, kad komunikacijos kampanija turi skatinti suvokimą, kad mokesčiai yra pagrindinis valstybės pa-

Visuomenės pasitikėjimą valstybe didina kova su korupcija. Pasak prezidentės, vykstantis teismų sistemos istorinis apsisvalymas nuo korupcijos likučių ją sustiprins, o didele dalimi atnaujintas teisėjų korpusas teikia vilčių, kad praeities ipročiai keičiasi.

Teismų sistema nuolat turi veikti sklandžiai, o tam reikalingi sprendimai neturi būti vilkinami. Šalies vadovė pabrėžė, kad jau metus Seime įstrigusios kartu su teisėjų bendruomene inicijuotos Teismų įstatymo pataisos, kurios padėtų užtikrinti didesnę teismų nepriklausomumą ir skaidresnio bei profesionalesnio teisėjų korpuso formavimą.

Seimo politinės valios taip pat laukia prezidentės iniciatyvos dėl viešųjų pirkimų komisijų depolitizavimo, apsaugant jas nuo galimų įtakų ir korupcinių apraiškų, dėl valstybės tarnybos skaidrinimo, vadovus ir specialistus įdarbinant tik per viešas atrankas, dėl antstolių piktnaudžiavimo įgaliojimais mažinimo, užtikrinant žmonėms teisingus įkainius.

Šiaurės ir Baltijos šalys aktyviai remia PB ir jo siekį skatinti integracinį augimą besivystančiose šalyse bei jo pagrindinį vaidmenį sprendžiant klimato kaitos darbotvarkės klausimus. Taip pat siekiama, jog būtų paspartintas prisiimtų įsipareigojimų, susijusių su neseniai patvirtintu PB kapitalo padidinimu, vykdymas, įskaitant įsipareigojimus lyčių lygybės, klimato kaitos klausimais.

jamų šaltinis, kuriuo finansuojamos viešosios paslaugos bei būti paremta teigiamomis paskatomis (pavyzdžiui, priminti apie deklaruoti pamirštas pajamas be jokių baudų ar delspinigių).

Anot dokumentų, tikslinė kampanijos auditorija yra šalies gyventojai nuo 16 iki 74 metų, tačiau kai kurios priemonės gali būti skirtos ir konkrečioms auditorijų segmentams: 26–35 metų amžiaus statybos, automobilių remonto ir statybų sektoriaus darbuotojams, verslo savininkams ir darbdaviams, 16–25 metų amžiaus gyventojų grupei ir užsienyje gyvenantiems lietuviams.

Buvęs seimo narys M. Bastys pasinaudojo šia įstatymo spraga – atsistatydino nesulaukęs apkaltos pabaigos. Delfi.lt nuotr.

Satitinkamai savivaldybės tarybos narys gali pateikti vyriausiajai rinkimų komisijai atsistatydinimo pareiškimą ir tuo pagrindu yra atleidžiamas iš einamų pareigų.

H. Clinton nedalyvaus JAV prezidento rinkimuose

New Yorkas (ELTA) – Buvusi JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton 2020 metais nesibalotiruos į šalies prezidento postą, bet iš politikos nesi-trauks.

H. Clinton visiškai neatmeta ga-

limybės dalyvauti kovoje dėl prezidento posto 2020 metais. Buvusi valstybės sekretorė dalyvavo 2016 metų rinkimuose kaip demokratų kandidatė ir pralaimėjo respublikonui Donald Trump.

Reikalauja žinių apie D. Trump ir V. Putino pokalbį

Washingtonas (BNS) – JAV Kongreso aukšto rango demokratai pareikalavo Baltųjų rūmų pateikti detalią informaciją apie prezidento Donald Trump ir Rusijos vadovo Vladimiro Putino pokalbių turinį.

Toks reikalavimas buvo pateiktas po pranešimų, kad ši informacija buvo sunaikinta arba slepiama.

Atstovų Rūmų komitetų – Žvalgybos, Užsienio reikalų ir Priežiūros – pirmininkai laišku kreipėsi į Baltuosius rūmus, reikalaudami pateikti informaciją apie lyderių pokalbių turinį, taip pat visus užrašus ar doku-

mentus, susijusius su derybomis.

Reikalaujama atsakyti, ar D. Trump ar kas kitas jo vardu galėjęs veikti asmuo nenuslėpę informacijos arba nepateikę neteisingos informacijos apie pokalbių turinį. Tai būtų federalinių įstatymų pažeidimas.

„Remiantis žiniasklaidos pranešimais, prezidentas D. Trump, regis, ne kartą ėmėsi žingsnių nuo kitų administracijos pareigūnų, Kongreso ir Amerikos žmonių nuslėpti savo kontaktų su prezidentu Putinu detales“, – rašoma komitetų pirmininkų pareiškime.

Rusija sustabdė dalyvavimą INF sutartyje

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas oficialiai sustabdė Maskvos dalyvavimą svarbioje Šaltojo karo laikų ginkluotės sutartyje.

V. Putinas „pasirašė įsaką dėl Rusijos dalyvavimo SSRS ir JAV sutartyje sustabdymo“, sakoma Kremliaus pranešime.

Washingtonas praėjusį mėnesį pradėjo pusmetį trukusiantį pasitrau-

kimo iš Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų (INF) sutarties procesą, atsakydamas į Maskvos sprendimą dislokuoti raketas 9M729. Rusija savo ruožtu tada taip pat paskelbė, kad nedalyvaus sutartyje.

Daugelis analitikų sako, kad abiejų šalių pasitraukimas iš INF sutarties faktiškai skelbia naujų ginklavimo varžybų pradžią.

Kinija nedelsdama turi naikinti muitus

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump reikalauja, kad Kinija nedelsdama panaikintų JAV žemės ūkio produktams taikomus importo muitus, ir primena, kad nauji Washingtono muitai iš Kinijos importuojamoms prekėms kol kas neišgaliojo.

„Paprastai Kinijos nedelsiant panaikinti visus muitus mūsų žemės ūkio produktams (įskaitant jautieną,

kiaulieną ir kt.)“, – parašė JAV valstybės vadovas.

Pasak D. Trump, šis jo prašymas pagrįstas tuo, kad derybose su Kinija „sėkmingai judama į priekį“.

JAV ūkininkams prekyba sojomis su Kinija yra itin svarbi: 2017 metais į Kiniją buvo eksportuotas maždaug trečdalis JAV užaugintų sojų ir šio kiekio vertė sudarė 14 mlrd. JAV dolerių.

Pratęsė Rusijai įvestas sankcijas

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump pratęsė sankcijas asmenims Rusijoje, kuriuos Washingtonas laiko atsakingais už kenkimą demokratijai Ukrainoje.

Asmenų ir kompanijų, kuriems JAV taiko sankcijas, sąrašė, be kitų, yra Rusijos aukštųjų parlamento rūmų – Federacijos Tarybos – pirmininkė Valentina Matvienko, Žemųjų rūmų – Valstybės Dūmos – Užsienio reikalų ko-

miteto pirmininkas Leonidas Sluckis, Rusijos Saugumo tarybos sekretorius Nikolajus Patruševs, verslininkai Arkadijus, Borisas ir Romanas Rotenbergai, „Rosneft“ vadovas Igoris Sečinas, „Gazprom“ vadovas Aleksejus Mileris, verslininkai Olegas Deripaska ir Genadijus Timčenko, kompanijos „Almaz-Antei“, „Concord Management“, „Uralvagonzavod“.

Skelbs popiežiaus Pijaus XII archyvus

Vatikanas (BNS) – Popiežius Pranciškus pranešė, kad kitų metų kovą Vatikanas atidarys popiežiaus Pijaus XII archyvus, kurie turėtų nušviesti užkulisinius įvykius Šventajame Soste Antrojo pasaulinio karo metais.

Tyrėjai jau seniai siekia susipažinti su šiais archyvais, norėdami iš-

siaiškinti, kodėl Pijus XII (1939–1958) nesiėmė veiksmų, kad užkirstų kelią nacistinės Vokietijos vykdytam Holokaustui. Dėl tokios pozicijos Šventasis Sostas yra kaltinamas pasyviu bendrininkavimu su naciais.

Vatikano archyvų atidarymas įvyks 2020 metų kovo 2 dieną.

Loterijoje laimėjo 1,5 mlrd. dolerių

Columbia, S. Carolina (BNS) – South Carolina loterijos „Mega Millions“ organizatoriai paskelbė, kad su jais susisiektų vienas laimėtojas, pretenduojantis į praėjusio spalio 1,5 mlrd. dolerių „aukso puodą“.

Loterijos komisijos pareiškime sakoma, kad pretenzijas pareiškęs asmuo nusprendė likti anonimas ir pa-

sirinko atsiimti laimėjimą grynaisiais vienu kartu. Tai sudarys beveik 878 mln. dolerių.

Tai didžiausias „aukso puodo“ išmokėjimas vienam laimėtojų per visą Jungtinių Valstijų istoriją.

Laimingasis bilietas buvo parduotas pernai nuo spalio 20-osios iki 23-iosios, nedidelėje parduotuvėje.

DANGUJE IR ŽEMĖJE

Ekspertai pranašauja katastrofą: paveiks milijardus žmonių

Dėl klimato kaitos iki amžiaus pabaigos ištirps trečdalis Himalajų kalnuose esančių ledynų. Tai gali paveikti mažiausiai 1,9 mlrd. žmonių. Tačiau nesiėmus veiksmų rezultatas gali būti dar labiau pražūtingas.

Antarktis, Arktis ir Grenlandija nėra vienintelės sušalusio vandens sankaupos, kurios gali išnykti dėl žmonių sukeltos klimato kaitos. Mokslininkai paskelbė, kad milžiniška grėsmė kyla ir Himalajams.

Net ir pasiekus Paryžiaus klimato konferencijoje iškeltą maksimalų tikslą iki 1,5 laipsnio Celsijaus sumažinti temperatūros pokytį, lyginant su ikiindustriniu laikotarpiu, ištirptų bent trečdalis Himalajų ledynų.

Išvertus iš sanskrito kalbos Himalajai reiškia sniego buveinę, bet jeigu klimato kaita vyks dabartiniu tempu, o valstybės sieks tik minimalaus Paryžiuje 2015 m. iškeltos tikslas – temperatūros pokyčio suvaldymo iki 2 laipsnių Celsijaus, iki šimtmečio pabaigos net du trečdaliai šios kalnų grandinės Azijoje ledynų gali ištirpti.

Tarptautinio integruoto kalnų vystymo centro (ICIMOD) mokslininkai skelbia, kad toks katastrofiškas ledynų tirpimas sutrikdys Azijos upių tėkmę, o jos yra milijardų žmonių Indijoje, Kinijoje ir dar šešiose šalyse vandens šaltinis.

Tirpstantis ledas gali sukelti didžiulius Jangdzės, Mekongo, Indo, Ganges upių potvynius, kurie sunaikintų paupiuose žmonių auginamas grūdines kultūras.

Tai klimato krizė, apie kurią iki šiol dar nesame kalbėję. Pasaulinis atšilimas šaltas, ledu ir sniegu padengtas kalnų viršūnes mažiau nei per šimtmetį gali paversti paprasčiausiais akmenimis”, – tvirtino ICIMOD tyrėjas Philippus Wester.

Trečiuoju ašigaliu vadinamų Himalajų ledynai yra 250 mln. žmonių vandens šaltinis, o dar 1,65 mlrd. gyvena iš kalnų ištekančių upių slėniuose.

Problemų kiltų ir kitų pasaulio kampelių gyventojams. Dėl visiškai ištirpusių Himalajuose esančių ledynų vandenynų lygis Žemėje pakiltų 1,5 metro.

ICIMOD paskelbtas tyrimas buvo

Tirpstantys Himalajų sniegynai gali padaryti įtakos visai mūsų planetai.

Kelionių gidas nuotr.

vykdomas 5 metus, o prie jo prisidėjo daugiau nei 350 mokslininkų.

„Šio darbo tikslas – aprašyti regiono svarbą milijardų žmonių išlikimui ir įspėti apie klimato kaitos pavojų”, – pabrėžė tyrimą atlikusios grupės vadovas David Molden.

Nors Himalajų kalnynas susidarė prieš dešimtis milijonų metų, jis – viena pažeidžiamiausių mūsų planetos vietų.

Jau nuo praėjusio amžiaus 8-ojo

dešimtmečio ledynų sluoksnis Himalajuose plonėjo ir traukėsi, ir šio proceso neįmanoma sustabdyti.

„Apie kalnų regionus turime pradėti galvoti kaip apie karštuosius taškus, į kuriuos būtina atkreipti dėmesį, ieškoti sprendimų ir investuoti, kad tai išsaugotume”, – teigė ICIMOD valdybos narys Dasho Rinzin Dorji.

Parengta pagal AP ir „USA Today” informaciją

Japonijos zondas nusileido ant tolimo asteroido

Japonijos zondas, pasiūstas paimti mėginių iš asteroido, skriejančio už 300 mln. km nuo Žemės, sėkmingai nusileido ant šio dangaus kūno.

Aparatas „Hayabusa2” trumpai prisilietė prie asteroido Riugu, iššovė į jo paviršių „kulka” pagamintą iš reto metalo tantalio, kad pakeltų dulkių debesį ir dalį jų surinktų kaip grunto mėginį. Po to zondas sugrįžo į laukimo poziciją šalimais.

Ši sudėtinga procedūra truko trumpiau nei planuota ir, regis, įvyko be jokių nesklandumų, sakė „Hayabusa2” misijos vadovas Makoto Yoshikawa.

Manevras, per kurį buvo iššaukta kulka – pirmasis iš trijų, suplanuotų per šią misiją.

Manoma, kad šiame asteroide esama gana daug organinių medžiagų ir vandens, išlikusių nuo laikų, kai maždaug prieš 4,6 mlrd. metų formavosi

Saulės sistema.

Per vėlesnę operaciją „Hayabusa2” iššaus „smūginį įtaisą”, turintį išmesti grunto medžiagos iš didesnio gylio. Tikimasi tokiu būdu paimti mėginį, nepaveiktą milijonus metų asteroido paviršių bombardavusio Saulės vėjo ir spinduliuotės.

Mokslininkai tikisi, kad šie mėginiai suteiks atsakymų į kai kuriuos svarbius klausimus apie gyvybės kilmę ir visatą – pavyzdžiui, ar iš kosmoso atskriejusios medžiagos galėjo padėti atsirasti gyvybei Žemėje.

Ryšys su „Hayabusa2” kai kada nutrūksta, nes jo antenos ne visada nukreiptos į Žemę. Gali praeiti dar kelios dienos, kol bus patvirtinta, ar „kulka” iš tikrųjų buvo iššauta ir ar buvo paimtas mėginys.

Zondo misija vyko ne visiškai sklandžiai. Iš pradžių buvo planuota, kad aparatas prie asteroido paviršiaus

prisilies 2018-aisiais.

Tačiau ši operacija buvo atidėta atlikus stebėjimus ir nustatčius, kad asteroido paviršius daug gruoblėtesnis nei manyta. Dėl to JAXA prireikė daugiau laiko surasti nusileidimui tinkamą vietą.

„Hayabusa2”, kainavęs apie 30 mlrd. jenų (pagal dabartinį kursą – 238,7 mln. eurų), buvo paleistas 2014 m. gruodį ir turėtų 2020 m. grįžti į Žemę su mėginiais.

„Hayabusa2” stebi asteroido pa-

viršių savo vaizdo kameromis ir kitais prietaisais, bet taip pat yra paleidęs du mažyčius judrius robotus MINERVA-II ir prancūzų bei vokiečių sukonstruotą robotą MASCOT, padedančius vykdyti paviršiaus tyrimus.

Didelio šaldytuvo dydžio „Hayabusa2” yra JAXA pirmojo asteroidų tyrimų zondo „Hayabusa” įpėdinis. Šio aparato pavadinimas japonų kalba reiškia „sakalas”.

BNS

Zondas „Hayabusa2” pasiekė tolimą asteroidą.

The Register nuotr.

Mokslo sensacija: seniausias Žemės akmuo rastas Mėnulyje

Tarptautinė mokslininkų komanda teigia atradusi seniausią Žemės akmenį. Jam 4 mlrd. metų, ir jis surastas Mėnulyje.

Prieš beveik 50 metų amerikiečių astronautai iš Mėnulio parsigabeno uolienos gabalą, kuriame esantys mineralai, pasirodė, yra žemiškos kilmės. Cheminė analizė parodė, kad mineralai formavosi sąlygomis, būdingomis tik mūsų planetai.

LRT radijas

Mokslininkai mano, kad prieš 4 mlrd. metų Žemė susidūrė su asteroidu arba kometa. Smūgis išsprogdino daug uolienu, dalis jų ir nuskriejo į Mėnulį, kuris tuo laiku buvo triskart arčiau Žemės nei dabar.

Tarptautinė komanda tai vadina neeiliniu atradimu, kuris padeda aiškiau suprasti, kaip atrodė ir ką patyrė Žemė, kai joje dar tik kūrėsi pirmosios gyvybės formos.

Asteroidas uolienas nusviedė iki pat Mėnulio.

Paranormal.lt nuotr.

Kuba tiria du galimo meteoritų kritimo atvejus

Kubos mokslo, technologijų ir aplinkos ministrė Elba Rosa pranešė, kad šalies mokslininkai tiria iškart du galimo meteoritų kritimo atvejus.

Ministerijos Geofizikos ir astronomijos instituto ekspertai dirba Pinar del Rio provincijos Vinjaleso mieste, kad moksliškai patvirtintų galimą meteorito kritimą. Panašus atvejis tiriamas ir Matansaso mieste, kuris yra į rytus nuo Havanos”, – parašė E. Rosa.

Daugybė žmonių pranešė, kad dan-

guje virš Kubos vakaruose esančios Pinar del Rio provincijos nugriaudėjo galingas sprogimas. JAV meteorologijos tarnyba Floridoje pareiškė užfiksavusi galimą meteorito kritimą. Taip pat buvo pranešta, kad incidento vietoje rasta, kaip manoma, meteorito nuolaužų, kurių skersmuo – 20–30 centimetrų.

Laikraštis „Granma”, remdamasis šalies Gynybos ministerija, rašo, jog tai nebuvo aviacijos katastrofa, kaip mano kai kurie gyventojai.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų kovo 7 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,66 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,16 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,60 €

Kovos prieš chemijos įmonę

Atkelta iš 2 psl.

Tas etileno oksidas iš užterštos patalpos garuoja iki pusantrų metų. O šalia įmonės pastatų, kurie skleidžia nuodus, yra daug visuomeninės paskirties pastatų: prekybos centras „Target“, policija, verslo įstaigų...

Mes pabandėme išsiaiškinti, ar buvo kada nors panaši situacija, kad taip greitai žmonėms pavyktų išsikvoti, jog valdžia išsiklaustų į jų teisėtus reikalavimus. Bet stebint miestelio Flint, MI situaciją, kur vandenyje buvo rasta pavojingi kiekiai švino, ten ši problema neišsprendžiama jau šeštus metus. Jie dar neturi švaraus vandens. Louisianoje irgi ne vienerius metus yra panaši problema. Mūsų atvejis – pirmas, kai taip greitai tokia maža žmonių grupė kažką padarė, kad situacija pagerėtų. Nors čia yra tik mūsų kovos pradžia.

Ko dar žadate siekti?

Mes siekiame, kad „Sterigenics“ būtų uždaryta. Mes manome, kad ši įmonė – tarsi koks mažasis Černobylis. Tas jos skleidžiamas chemikalas tvyro ore. Jis karo pramonėje naudojamas gaminant galingiausias bombas. Jeigu ši vieta sprogtų, sprogimas nušluotų pusės mylios plotą. Todėl mes kovojame, kad nieko panašaus neatsitiktų. Jeigu „Sterigenics“ išsikels iš mūsų rajono, bet išikurs kur nors pietuose, kur gyvena ispanakalbiai piliečiai, kurie negalės pakovoti už save ir savo šeimas – toks žingsnis mūsų netenkina. Mes

norime, kad šios įmonės būtų uždarytos visoje Amerikoje. Ir dar – kad būtų priimti įstatymai, apsaugosiantys žmones nuo panašių situacijų, kurioje atsidūrė Willowbrookas ir aplinkiniai miesteliai. Jau žmonės juda ir kituose regionuose, kur veikia „Sterigenics“ filialai. Mes padedame jiems įkurti visuomeninius judėjimus, konsultuojame.

Iš kur semiatės energijos šiai visuomenei veiklai, juk jai reikia skirti nemažai laiko ir jėgų?

Mes visi esame dirbantys žmonės. O dėl „Sterigenics“ reikalų dirbame tarsi antrą darbo dieną. Miegui mums lieka 4–5 valandos. Aš pati negaliu miegoti, nes nuolat galvoju, kaip tie chemikalai spėjo paveikti mano keturis vaikus. Vienas sūnus jau studentas, studijuoja Connecticut. Namuose likę du sūnūs – 9 ir 4 metų bei 2-jų dukrytė.

Beje, mūsų judėjime yra nemažai lietuvių. Mums kartais sunku, mes kartais net verkiame. Bet ką daugiau galime padaryti? Mes negalime kiekvienas savo namui nusipirkti sveiko ir šviežio oro, negalime apsidrausti nuo chemikalų poveikio, negalime taip imti ir išsikraustyti kitur.

Kai kurie žmonės bando parduoti savo namus, bet niekas jais nesidomi, nes informacija apie nuodingą teritoriją yra jau plačiai pasklidusi. Jie netgi negalėtų už dyką savo būstų atiduoti, nes niekas neimtų. O juk mūsų miestelis labai gražus, tvarkingas. Jame gy-

Lietuvės moterys, „Stop Sterigenics“ judėjimo dalyvės (iš k.): Radvyga Jelinskienė, Jūratė Vaitkevičiūtė, Vita Paulionytė, Kristina Janulis ir Neringa Zymancius. Asmeninio archyvo nuotr.

vena nemažai lietuvių. Ir cheminių nuodų pavojus yra iškilęs ne tik Willowbrookui. Ta problema yra palietusi Darieną, Westmontą, Burrridge, Hinsdale.

Neringa, ar jūsų pilietinio judėjimo bendražygiai žino, kad esate lietuvaitė? Iš kur jūs pati semiatės tos kovingos dvasios?

Esu dipukų vaikas. Mano stiprybė ir kovingumas tikriausiai iš tėvų ir senelių. Pamenu iš vaikystės, kaip mano šeima troško, kad Lietuva atgautų nepriklausomybę. Mane užaugino močiutė, ji pasakodavo istorijas, kaip mano seneliai kovojo. Mano senelis, Jonas Valkiūnas, buvo Nepriklausomos Lietuvos karininkas. Jis buvo ištremtas į Sibirą. Jo vardas dabar įamžintas Vilniuje Gedimino prospekte. Kitas senelis buvo partizanas, peršautas du kartus. Iš močiutės pasakojimų žinau, kaip senelis bandė pasitraukti iš Lie-

tuvos kartu su žmona ir broliu. Aš pati labai norėjau padėti Lietuvai, todėl 1992 metais išvykau į savo senelių žemę. Ten kartu su Liucija Baškauskaite rengėme televizijos laidą. Manau, kad mano kovos dvasia yra paveldėta iš giminės.

Nupirkusi savo namą Dariene, norėjau gyventi ramų gyvenimą. Bet kai paaikškėjo tokie dalykai, sukilo kovotojos jėgos. Aš nenoriu kautis, bet žinau, kad žmogaus valia gali daug ką pakeisti. Tas ne kartą įrodyta per istoriją. Mes turime tikėti, turime bandyti padėti pakeisti. Nes jeigu mes nebandysime, tai kas tada pakeis? Mus labai palaiko šeimos, mūsų vaikai žino, ką mes darome ir už ką kovojame.

Mano bendražygiai žino, kad esu lietuvaitė. Pirmiausiai dėl Neringos vardo. O dar žino, nes kartais pasakau: „Jeigu lietuviai nugalėjo komunizmą, tai mes pasieksime viską, ko siekiame.“

Kino ekranuose

Atkelta iš 5 psl.

Kokios tai buvo klaidos?

Mūsų motociklas važiavo grupės gale, kaip ir buvo nurodyta, bet važiavo 20 centimetrų (per dvi padangas) dešiniau nuo kairiojo krašto. Aptarnaujantis personalas pasiskundė organizatoriams, kad jie laisvai negali vežioti sportininkams vandens. Mums buvo pasakyta, kad tai klaida, ir jeigu tai pasikartos, mums nebeleis filmuoti. Kai tenka važiuoti septynias, aštuonias dienas per lietų, per sniegą, nori nenori tokių klaidų padarysi. Todėl iki šiol nežinau, ar tai buvo klaida, ar tik organizatorių noras mus sudrausminti. Nors mes ir taip buvome drausmingi. Gal jie norėjo apsidrausti? Bet kai mes griuvome su motociklininku tam, kad išvengtume susidūrimo ir išgelbėtume dviratininką, nes tai buvo dviratininko klaida, jie suprato, kad mes juos gerbiame ir mylime labiau nei savo darbą ar net save pačius. Jie pamatė, kad mes galime pasiaukoti, kad išgelbėtume tuos, kuriuos filmuojame. Po to leido mums daryti jau net tai, ką draudžia pasaulinės sporto taisyklės.

Ir dar apie tai, kas liko už kadro. Galiu pasakyti, kad Airijoje mums nė viena kompanija filmavimui nenuomojo motociklo, kai sužinojo, kad važiuosime lenktynėse. Jie tiesiog neturėjo licencijuoto motociklininko, kuris galėtų vairuoti tokiomis sąlygomis. Yra buvę atvejų, kai net trys motociklai neatlaikė lenktynių. Ką tai rodo? Kad dviratininkai ištvermingesni nei motociklai? Taigi galima tik įsivaiz-

duoti, ką dviratininkas išgyvena, ką jaučia ir kokį krūvį jo organizmui tenka atlaikyti lenktynių metu.

„Kai taip ilgai darai filmą – nežinai, ar nepraradai profesinio meistriškumo, ar tavo rankos neprarado jautrumo, o akys – aštrumo“, – esate sakęs viename interviu. Šio filmo kūrimas tęsėsi ilgai. Esate pritaręs, kad pardavėte butą norėdamas sėkmingai baigti savo sumanymą.

Režisieriai, prodiuseriai turi būti labai turtingi. Turi turėti daug butų, kad turėtų ką po to parduoti (juokiasi). Realiai kino pasaulio žmonės tiek laiko nekuria filmų, ypač dokumentinių. Na, labai ilgai vyko derybos dėl leidimo filmuoti „Giro d'Italia“ lenktynės, vėliau susidūrėme su finansavimo problemomis. Matote, pats sumanymas visiems atrodė miglotas. Kai sakai, kad darysi filmą apie Michael Jordan, kad filmas bus apie žvaigždę, gali tikėtis rėmimo, nes visiems aišku apie ką tas filmas. Mano sumanymas buvo rizikingas. Klausimų kilo visiems, net tie prodiuseriai, kurie prisidėjo prie bendros filmo kūrimo produkcijos, pamatę filmą pasakė, kad jie tik tada suprato, ką norėjau pasakyti. Stebuklas, kad mes patekome į lenktynių užkuliusis, bet vien stebuklo nepakanka, nes, pavyzdžiui, finansuotojui pirmiausiai rūpi – ar eis žmonės ir žiūrės filmą. Kai klausdavo, apie ką bus kino pasakojimas, o aš sakydavau apie gregorius, ir jie čia pat perklausdavo – o kas lyderis? Mes sakydavome, kad nėra lyderio, tai tada jie klausdavo – o ispanų žiūrovai seks pa-

skui kurį lyderį? (juokiasi). Mes visą laiką rizikavome, nes jeigu mano herojai būtų neišsikalbėję, filmo galėjo ir nebūti. Ir šiandien turiu pripažinti, kad įvyko daug dalykų, kurių aš niekaip nebūčiau sugalvojęs. Šis kūrinys kupinas Dievo dovanų. Nenoriu visko atskleisti, nes JAV žiūrovai dar žiūrės šį filmą, bet galiu tik užuominomis pasakyti – kad sutikti žmogų, kuris yra pasaulio daugkartinis čempionas, ir staiga sužinoti, kad jis kopia į kalnus, gyvena ten vienas ir net miega ant sniego ir dar – kai jis leidžia mūsų operatoriui kartu šešias valandas kopti į kalnus, miegoti su juo ten ir kalbėti vakare prieš kamerą apie svarbius dalykus, tu tokio dalyko nesugalvosi niekuomet gyvenime!

Prieš „Nuostabiuosius lūzerius“ buvo taip pat nemažai dvasinių ir žmogiškų jėgų reikalaujantis filmas „Prieš paskrendant į žemę“ – apie mažuosius, sergančius leukemija. Tai irgi susiję su išgyvenimais. Tiesa, tarp šių filmų – 13 m. tarpas. Kaip pakeliate tokią ilgą kūrybinę tylą?

Pacituosiu Šv. Raštą: „Viskam sa-

vas laikas: yra laikas kalbėti, yra laikas tylėti“. Jeigu aš to filmo nejaučiu iš vidaus kaip savo gyvenimo dalies, geriau jau tyliu. Aš kitaip negaliu. Visuomet bandau į juostos kadą sudėti tai, ką turiu. Taip, kaip ir šis filmas, kuris greičiausiai yra ne apie dviračius, o apie mano svajones, apie mano pasaulį ant dviejų ratų. Tai mano išgyventa istorija, mano keliasdešimt metų svajota istorija, mano sapnuota istorija. Dviračiai – pirmoji mano gyvenimo meilė. Būdamas moksleivių sportavau, dalyvavau lenktynėse. Tiesa, buvau geras matematikas, bet svajojau būti dviratininku ir po to viskas taip susiklostė, kad po mokyklos rinkausi matematiką. Nepavyko tapti dviratininku, bet tas sportas mane pakeitė iš vidaus. Netaip ir matematiku. Kaip matote, tapau kino režisieriumi, bet vėl ne tu, kuris kuria kas dveji metai vis naujus filmus. Kiti daro puikius filmus ir kas dvejus metus ir jiems sekasi, bet man blogai, kai negaliu savęs atiduoti. Kol kas turėjau galimybių daryti tik tai, ką labai noriu, ką išgyvenu ir ką jaučiu.

Arūno Matelio filmas

„Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“

bus rodomas Europos Sąjungos šalių kino festivalyje Gene Siskel kino teatre (164 N. State St., Chicago, IL 60601) kovo 16 d. 5:15 val. p. p. ir kovo 20 d. 8 val. v.

Kovo 16 d. filmo pristatyme dalyvaus režisierius A. Matelis.

Bilietus galite įsigyti kino teatro kasoje arba internetu <https://www.siskelfilmcenter.org/>

A † A

ALEXANDRA BARKAUSKIENĖ

Mirė 2019 m. kovo 2 d., sulaukusi 88-erių metų amžiaus.
Gimė 1930 m. lapkričio 11 d. Mažeikiuose, Lietuvoje.

Nuliūdę liko: vyras Stepas; duktė Maira su vyru John bei anūkais Alec ir Andrew; sūnus Viktoras su žmona Antonina; sesuo Stefa Sinkevičienė, dukterėčios ir sūnėnai su šeimomis bei kiti giminės Lietuvoje.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdusi šeima

MANO VIRTUVĖ

Kai norisi pasilepinti...

Varškės apkepas

Reikės:

800 g (28 oz) varškės (sausos, ne grūdėtos)
4 kiaušinių
3–4 šaukštų manų kruopų
4 šaukštų pieno arba grietinėlės
3–4 šaukštų cukraus
sviesto, džiovintų vaisių (nebūtina)

Atskirti kiaušinių baltymus nuo trynių. Gerai ištrinti varškę su tryniais ir cukrumi. Įmaišyti manų kruopos, pieną ar grietinėlę. Sudėti vaisius (jei naudojate) ir vėl išmaišyti.

Baltymus išplakti ir įmaišyti į varškės masę pačioje pabaigoje.

Kepimo indą ištepti sviestu, pabarstyti džiovintais vaisiais, sukrėsti varškės masę, išlyginti paviršių, uždėti sviesto gabaliukų ir kišti į įkaitintą iki 180–190 C (350–375 F) orkaitę. Kepti apie 30–35 min.

Patiekti su grietine arba uogiene.

Ryžių apkepas su obuoliais

Reikės:

1 puodelio virtų ryžių
3 kiaušinių
2 valg. šaukštų cukraus
1 valg. šaukšto vanilinio cukraus
6 obuolių
1/2 puodelio grietinėlės
citrinos, sviesto, džiovintų vaisių

Obuolius nulupti, supjaustyti skiltelėmis, apšlakstyti citrina, kad obuoliai netamsėtų.

Trynius ištrinti su cukrumi iki vienos masės. Baltymus su žiupsneliu druskos išplakti iki standumo.

Į ryžius sudėti ištrintus trynius ir atsargiai įmaišyti baltymus.

Kepimo formą ištepti sviestu, pabarstyti džiovintais vaisiais, supilti pusę paruoštos ryžių masės, apdėti obuolių skiltelėmis, vėl dėti ryžius, po to – likusius obuolius. Ant viršaus uždėti sviesto gabaliukų.

Kepti 190 C (375 F) temperatūroje, kol viršus gražiai apkeps ir obuoliai suminkštės.

Skanaus!

Jūsų Indrė

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS

INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

Center for Health

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarti galima angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,

Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-4500

Valandos susitarus

Diplomuotas inžinierius

A † A

ALEKSAS VITKUS

mirė 2019 m. kovo 3 d.
Gimė 1924 m. vasario 25 d. Kaune, Lietuvoje.

Gyveno Palos Heights, IL.

Nuliūdę liko: sūnūs Paulius ir Raimundas bei po plačiąją Ameriką pasklidę penki vaikaičiai: Aras, Rytas, Kęstutis, Dovilė ir Aleta.

A. a. Aleksas Vitkus buvo a. a. Danguolės vyras.

Jis augo didelėje šeimoje – kartu su keturiais broliais ir seserimi. 1944 m. vasarą Aleksas pasiryžo palikti tėvus ir pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus jis studijavo Technische Hochschule Muenchene ir 1949 m. gavo diplomuoto elektros inžinieriaus laipsnį. Į Ameriką atvyko 1950 metais. Apsistojo Čikagoje, kur visą laiką ir gyveno. Čia jis keliose bendrovėse dirbo inžinieriumi.

1953 m. sukūrė šeimą, su žmona Danguole užaugino ir išmokslo du sūnus. 1955 m. Illinois Institute of Technology įgijo magistro laipsnį. Išlaikęs egzaminus dirbo registruotu inžinieriumi Illinois valstijoje. Ilgus metus vadovavo Kearney tyrimų laboratorijai McCook, IL. Į pensiją išėjo 1995 metais.

Buvo Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) narys, aktyvus spaudos bendradarbis. Ypač ilgi ir vaisingi bendradarbiavimo metai jį siejo su „Draugo“ laikraščiu.

Jo tėvai, keturi broliai ir sesuo, gyvenę kas Lietuvoje, kas Rusijoje, Lenkijoje ar Amerikoje, šią žemę jau seniai paliko.

Atsisveikinimas vyks kovo 11 d., pirmadienį, nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, kurioje 10:30 val. r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jo sielą. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus palydėti velionį į Amžinybę.

Liūdintys artimieji

Gailestingoji sesuo

A † A

Seselė M. LUCILLE ZELVYS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė 2019 m. kovo 1 d., sulaukusi 84 metų. Vienuo- lės įžaduose išgyveno 61 metus. Ses. Lucille dirbo gailestingąja seserimi Loretto ir Švento Kryžiaus ligoninė- se Čikagoje. Ji taip pat buvo Marijos aukštesniosios mokyklos mokytoja ir slaugė.

Nuliūdę liko: sesuo Nijolė Luko- šiūnas ir sūnėnai Tom Vitas Lukas ir Rimas Lukas.

A. a. ses. Lucille buvo a. a. Petro ir a. a. Albinos (Didrikaitės) Zelvių duk- tė.

Velionė bus pašarvota kovo 8 d., penktadienį, nuo 10:15 val. ry- to iki 11:30 val. ryto Franciscan Village Chapel, 1270 Village Drive, Lemont, IL. Maldos prie karsto – 10:45 val. ryto, o 11:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti SSC Retirement Fund, 2601 W. Mar- quette Road, Chicago, IL 60629, tel. 773-776-1324.

Nuliūdusios Šv. Kazimiero seserys

Laidotuvių direktorius – Lack and Sons Funeral Home, tel. 708-430-5700

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje kovo 8 d., penktadienį, 7 val. v.** koncertuos daugelio tarptautinių konkursų laureatas moterų ansamblis „Cantilena“ iš Lietuvos. Koncertinės programos metu be kitų kūrinių skambės ir Amerikoje gyvenusių lietuvių kompozitorių sukurtos dainos.

■ **Kviečiame visus sekmadienį, kovo 10 d., 1 val. p. p. į Švč. Mergelės Marijos Gimimo** bažnyčią (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL), kurioje koncertuos 12 moterų vokalinis ansamblis iš Lietuvos „Cantilena“. Auka bažnyčiai – 20 dol.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) kovo 10 d. 10 val. r. minėsime pirmąjį Gavėnios sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių parapijos salėje vyks JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės metinis susirinkimas. Kviečiame visus dalyvauti. Taip pat primename, kad kiekvieną Gavėnios penktadienį, pradedant kovo 8 d., 4:30 val. p. p. bažnyčioje eisime Kryžiaus kelią su apmąstymais.

■ **Kovo 22 d., penktadienį, 7 val. v. Pal. Jur-**

gio Matulaičio misijoje Lemonte rengiamos Taizė pamaldos. Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

■ **Lietuvos Dukterų draugija kviečia visus** į metinį ataskaitinį draugijos susirinkimą, kuris vyks kovo 24 d. 12 val. p. p. (iškart po šv. Mišių) Pasaulio lietuvių centro Banio šeimos salės vakarinėje dalyje. Dalinsimės žiniomis apie nuveiktus darbus bei ateities planus. Bus vaišės.

■ **Balandžio 7 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439) Lietuvos universitetų moterų asociacija (LUMA) rengia seminarą tema: „Šeimos ir individualus gerbūvis. Gyvenimas pagal vertybes“. Pranešimus skaitys psichologė prof. Aušra Tauginienė ir psichologė Saulena Antanavičienė. Seminaras nemokamas – kviečiame dalyvauti. Bus vaišės.

„Gintaro“ vasarvieteii Union Pier, Michigan reikalingas energingas vyras arba pora prižiūrėti vasarvietės aplinką. Darbas truktų nuo kovo vidurio iki lapkričio vidurio. Su apgyvendinimu. Kreipkitės: gintk123@gmail.com

Kovo 11 d., pirmadienį, 12 val. p. p. Lietuvos Respublikos generalinis konsulatats Čikagoje kviečia dalyvauti **vėliavos pakėlimo ceremonijoje, skirtoje Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Ceremonija įvyks Čikagos centre, Daley Center ir Daley Plaza.**

Programoje: Daley Center – JAV ir LR himnai, atliekami Agnės Giedraitytės, LR generalinio konsulo Mantvydo Bekešiaus sveikinimo kalba; Daley Plazoje – vėliavos pakėlimas.

Kovo 11-tosios minėjimas Madisone

Kasmet Lietuva švenčia dvi Nepriklausomybės šventes – Vasario 16-tąją ir Kovo 11-tąją. Šį pirmadienį, kovo 11 d., Madisono-Vilniaus susigiminiavusių miestų draugija kviečia švęsti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę University of Wisconsin–Madison, „University Club“ patalpose (803 State Str., Madison, WI). Jūsų laukia lietuviškų patiekalų vakarienė ir draugijos valdybos narės Nancy Heingartner pranešimas „Mano senelių Kaunas: bandymas atrasti 1920-uosius 2010 metais“. Nancy senelis, Robert Heingartner, buvo JAV diplomatas, kuris beveik visą savo gyvenimą praleido užsienyje, tarnaudamas įvairiuose Vakarų Europos miestuose. 1926 m. jis buvo paskirtas į Lietuvos laikinąją sostinę Kauną. Savo pergyvenimus ir svarbiausius tų dienų politinius įvykius Robert Heingartner užfiksavo kruopščiai rašomame dienoraštyje. Dienoraštį 2009 m. suredagavo University of Wisconsin profesorius emeritas dr. Alfred E. Senn. 2010 m. dr. Senn kartu su Nancy Heingartner ir jos tėvu Alex Heingartner nuvyko į Kauną ir aplankė dienoraštyje aprašytas vietas. Savo pranešime Nancy plačiau aptars šiuos atradimus.

Pradžią – 5:30 val. p. p., vakarienė – 6:30 val v., Nancy Heingartner pranešimas – 7:30 val. v. Registracija – <http://httpsclubwisceduwp-contentuploads201710a-night-at-ho.ticketleap.com/lithuanian-week>.

Organizatorių inf.

Knygos šeimoms pristatymas

Pristatyme dalyvaus knygos autorė **Aurima Dilienė** – psichoterapeutė, šeimų konsultantė, lektorė, vaikų ir paauglių psichiatri, sukaupusi per 20 metų profesinę patirtį. Su vyru Vaidotu santuokoje jau dvidešimt šešerius metus, kartu augina septynis vaikus. Šiuo metu gyvena ir dirba Prancūzijoje.

Balandžio 5 d. 5 val. p. p. galerijoje „Siela“ 14911E 127th Str., Lemont, IL 60439

Balandžio 6 d. 2 val. p. p. Čiurlionio galerijoje 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Knygą užsisakyti galite tel. 773-251-2934 (Viktorija)

2 YR IRA
3 YR IRA

2.75%
3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
 www.clcu.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-267-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-880-1838

Harvest Fresh
(Vir. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave. Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999